

Kleine monumenten

Oude Pruisische grenssteen aan de Noordesmarkerrondweg

Bij Huize De Wagt van de familie G.A. van Dam Merrett aan de Noordesmarkerrondweg staat onder het geboomte de oude Glanerbrugse grenssteen, die vroeger voor het kantoor van de rijksontvanger bij de doorlaatpost de scheidslijn tussen Nederland en het koninkrijk Pruisen aangaf. Terwijl alle grensstenen in deze omgeving van Bentheimerzandsteen zijn gemaakt, bestaat deze pilaar uit gepolijste Belgische hardsteen. Hij vermeldt de namen van de twee buurlanden. De eigenaar heeft het monument tientallen jaren geleden bij zijn terrein laten plaatsen om de ingang naar het huis te markeren. Hij heeft er de naam De Wagt in laten beitelen. Deze herinnert waarschijnlijk aan een wachtpost bij de middeleeuwse landweer, die nog lang op het Hoge Boekel te herkennen was. In 1977 is de zo'n 2500 kilo zware steen door de carnavalsvereniging De Grenskeerlkes als grap uitgegraven en met paard en wagen naar Glanerbrug vervoerd. Niet lang daarna is het gevaarte netjes onbeschadigd teruggebracht. In 1983 werd de steen, met instemming van de dorpsraad, opnieuw weggehaald. Niet om deze terug te zetten bij de grensovergang in Glanerbrug waar hij thuishoort, maar in de oprit van het dorps huis, zodat er geen auto's meer konden

oprijden. De ontvoerders veronderstelden dat de steen van niemand was, omdat hij op gemeentegrond stond. Maar deze vlieger ging niet op. De eigenaar deed aangifte van diefstal. Hij kon aantonen dat hij de grenspaal zo'n veertig jaar geleden van de steenhouwer H.J.H. Dove aan het Gronausevoetpad in Enschede had gekocht. In verband met nieuwbouw bij de doorlaatpost was hij in de dertiger jaren verwijderd en voor vijf gulden door Dove opgekocht. De zoon van de steenhouwer, die de zaak later overnam, weet zich nog te herinneren dat de steen een kilometer of twee van de grens aan de Gronausestraat in de berm lag, toen hij werd opgehaald. Bij de gemeente was de eigenaar niet bekend. Na aangifte van diefstal werd de steen weer netjes bij de eigenaar afgeleverd. De kwestie kon met de heer Van Dam Merrett in vriendschap worden geregeld. Hij liet het monument nu enkele meters terug op eigen terrein plaatsen. Hopelijk zal het verder ongemoeid worden gelaten. Al is het Europa zonder grenzen inmiddels werkelijkheid geworden, het blijft de moeite waard de curieuze merktekens langs de grenzen van het land te bewaren.

Leo Nijkamp